ΤΖΩΝ ΜΕΥΝΑΡΝΤ ΚΕΥΝΣ

Μαρίλιαν Τζιοβάννη

Τζων Μέυναρντ Κέυνς

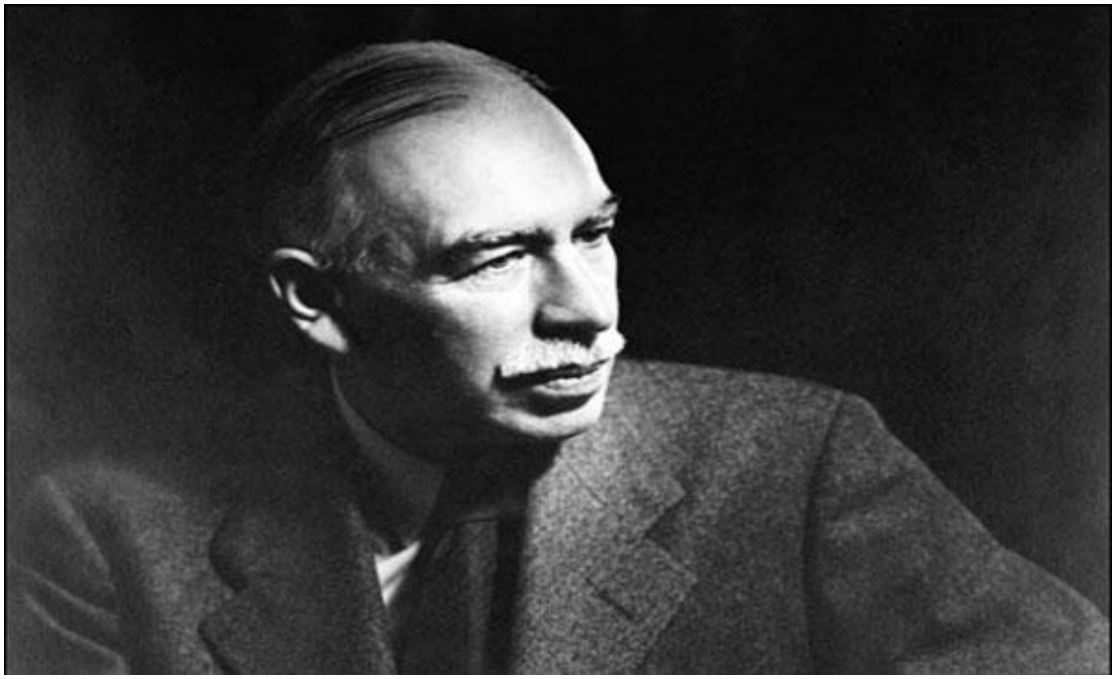

Ο Τζων Μέυναρντ Κέυνς, Πρώτος Βαρώνος Κέυνς του Τίλτον (*John Maynard Keynes*, * 5 Ιουνίου 1883, † 21 Απριλίου 1946) ήταν Άγγλος οικονομολόγος, μαθηματικός, καθηγητής πανεπιστημίου, συγγραφέας και ανώτατος κρατικός υπάλληλος. Δημιούργησε, με τα έργα του και τους οπαδούς του, τη λεγόμενη κεϋνσιανή σχολή στην οικονομική επιστήμη. Ο Κέυνς και ο Μίλτον Φρίντμαν ήταν δύο από τους πιο σημαντικούς οικονομολόγους του 20ου αιώνα.

Από τον Κέυνς έχει πάρει το όνομά της και η Κεϋνσιανή ρύθμιση, η αναδιανομή δηλαδή μέρους των κερδών του κεφαλαίου στις κατώτερες τάξεις, με τη μορφή κοινωνικών και άλλων παροχών, προκειμένου να αποφεύγεται η κοινωνική δυσαρέσκεια και οι αναταραχές. Μια τέτοια ρύθμιση δεν ήταν ποτέ στόχος του ίδιου του Κέυνς.

Ο Κέυνς πρότεινε την άνοδο των δημοσίων δαπανών σε περιόδους κρίσεων για να καλύψουν μέρος του ελλείμματος ζήτησης που υπό προϋποθέσεις μπορεί να οδηγήσει την οικονομία μακριά από μια θέση ισορροπίας πλήρους απασχόλησης. Οι δημόσιες δαπάνες μπορεί να ξοδεύονται ως επιδόματα ανεργίας κ.λπ., αλλά ο κύριος στόχος δεν είναι η αναδιανομή αλλά η επανόρθωση της ισορροπίας. Μάλιστα η αύξηση της φορολογίας σε περιόδους κρίσης είναι πλήρως αντίθετη στη νοοτροπία του Κέυνς ο οποίος ζητά αύξηση των ελλειμμάτων στις κρίσεις, τα οποία χρηματοδοτούνται από πλεονάσματα στις καλύτερες εποχές.

Είχε παντρευτεί μία Ρωσίδα μπαλαρίνα, αλλά παρά τη θέληση και των δύο δεν απέκτησαν τέκνα. Είχε εντούτοις συγκεντρώσει πολλά χρήματα από την δραστηριότητά του στο χρηματιστήριο.

Τα έργα του Κέυνς

Τα δύο πιο σημαντικά βιβλία που συνέγραψε ήταν "Οι Οικονομικές Συνέπειες της Ειρήνης" (1919) και "Γενική Θεωρία της Απασχόλησης του Τόκου και του Χρήματος"(1936). Με το πρώτο από τα παραπάνω βιβλία του υποστήριξε ότι η Γερμανία δεν είχε την ικανότητα να πληρώσει τις πολεμικές αποζημιώσεις που απαίτησαν από αυτήν οι νικήτριες δυνάμεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και ότι αυτό θα οδηγήσει στην επανάληψη του σε πιο μεγάλη κλίμακα. Με το δεύτερο ότι, για να λυθεί το πρόβλημα της ανεργίας που αντιμετώπιζε ο δυτικός κόσμος μετά το κραχ της Νέας Υόρκης (1929), θα πρέπει να παρέμβει το κράτος και χρηματοδοτώντας την οικονομία και τις επιχειρήσεις να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας.

Η "γενική θεωρία" του Κέυνς

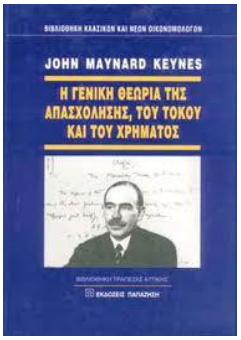

Ο ακριβής τίτλος είναι "Η γενική θεωρία της απασχόλησης του τόκου και του χρήματος" και πρόκειται για το έργο που επηρέασε ίσως όσο κανένα άλλο την οικονομική πολιτική της μεταπολεμικής Ευρώπης (εννοώ των χωρών που δεν ανήκαν στο στρατόπεδο του υπαρκτού σοσιαλισμού).

Ο συγγραφέας του, John Maynard Keynes (1883-1946), υπήρξε ένας απ'τους μεγαλύτερους οικονομολόγους όλων των εποχών και για πολλούς ο κορυφαίος του 20ου αιώνα.

Το έργο δημοσιεύτηκε το 1936,όταν ακόμη τα αποτελέσματα του παγκόσμιου οικονομικού κραχ ήταν νωπά στο Δυτικό κόσμο.Η σοβαρότερη κοινωνική συνέπεια της κρίσης ήταν η μαζική και μακράς διαρκείας ανεργία που πυροδοτούσε κοινωνικές εντάσεις και δικαιολογημένα έθετε υπό αμφισβήτηση το μέχρι τότε φαινομενικά στέρεο οικοδόμημα του δυτικού καπιταλισμού.

Ο ίδιος ο Κέυνς παραδέχεται πως η αντιμετώπιση της ανεργίας υπήρξε βασικό κίνητρο για την παρουσίαση της γενικής θεωρίας του.

Οι ιδέες του Κεϊνς ήταν πρωτοποριακές και οι κλασσικοί οικονομολόγοι που πίστευαν ότι δεν υπάρχουν ανεπιθύμητες κρίσεις στην ελεύθερη αγορά, δυσκολευτήκαν να τις δεχτούν. Ο Κείνες όμως ήταν τυχερός. Όπως είπε ο Τζ.Κενεθ Γκωλμπρεηθ οι καλές ιδέες δεν φτάνουν, πρέπει να έχουν και ευνοϊκές περιστάσεις. Η ευνοϊκή περίσταση ήταν το Νιου Ντέιλ του Ρούζβελτ, το τεράστιο πρόγραμμα δημοσίων έργων που άρχισε να βγάζει την Αμερική από την κρίση του 1929 και οι τεράστιες στρατιωτικές δαπάνες για τον Β ΠΠ. Αυτά τα δυο γεγονότα έδειξαν ότι όντως οι δημοσιές δαπάνες μπορούν να στηρίξουν την οικονομία, βραχυπροθέσμα. Χάρη στην συγκυρία ο Κείνες έγινε αγαπημένος των ταγών της πολιτείας με αποκορύφωμα την ατάκα του Ρίτσαρντ Νίξον το 1971:

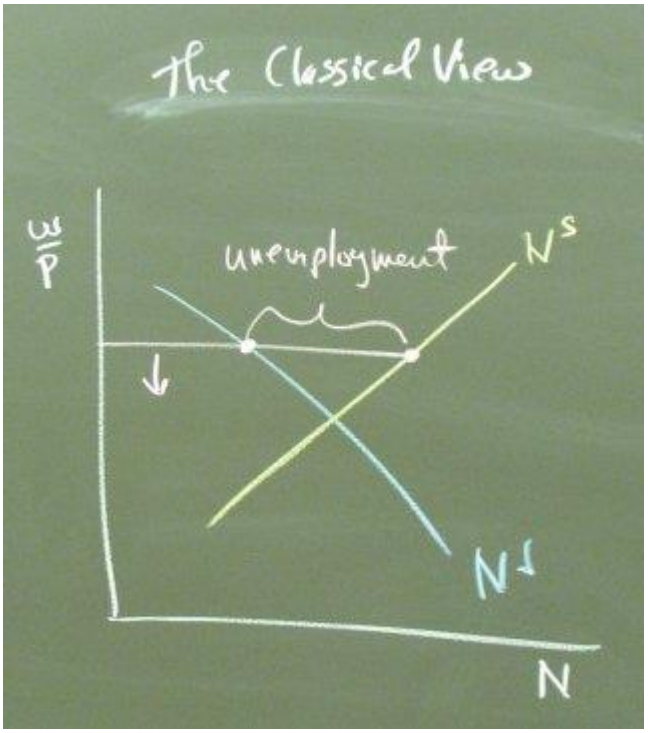

Συνοψίζοντας, ο Κείνες ήρθε όντως αντιμέτωπος με τις ιδέες των κλασικών οικονομολόγων περί της αλάνθαστης ελεύθερης αγοράς. Όμως ήρθε να βελτιώσει τον καπιταλισμό, προσφέροντας μας εξήγηση για τις κρίσεις και τι να κάνουμε όταν αυτές συμβαίνουν. Εδώ είναι και μάλλον η εξήγηση που οι πραγματικές ιδέες του Κείνες δεν έγιναν ποτέ ιδιαίτερα δημοφιλείς στο ευρύ κοινό. Οι άνθρωποι θέλουν επαναστάτες, θέλουν ανθρώπους που αποκηρύσσουν κάθε προσωπική μας ευθύνη για τον κόσμο μας και μας υπόσχονται έναν άλλο.

Θέλουν κάποιον που τους προσφέρει τον επίγειο παράδεισο, όχι έναν εύπορο στοχαστή που πιστεύει στις δυνατότητες του υπάρχοντος συστήματος και προτείνει σκληρή δουλειά και περίσκεψη για να το βελτιώσουμε λίγο…

Σήμερα όμως σχεδόν κάθε οικονομολόγος δέχεται την τεράστια συμβολή του Κείνες στην κατανόηση των κρίσεων. Πολλοί, όπως ο Πωλ Κόριγκαν, λένε μάλιστα ότι τα προβλήματα της Ιαπωνίας με την τρομερή ύφεση και αποπληθωρισμό κατά την δεκαετία του 90, ήταν ακριβώς το πρόβλημα για το οποίο μιλούσε ο Κείνες. Και έτσι οι ιδέες του είναι και σήμερα επίκαιρες.

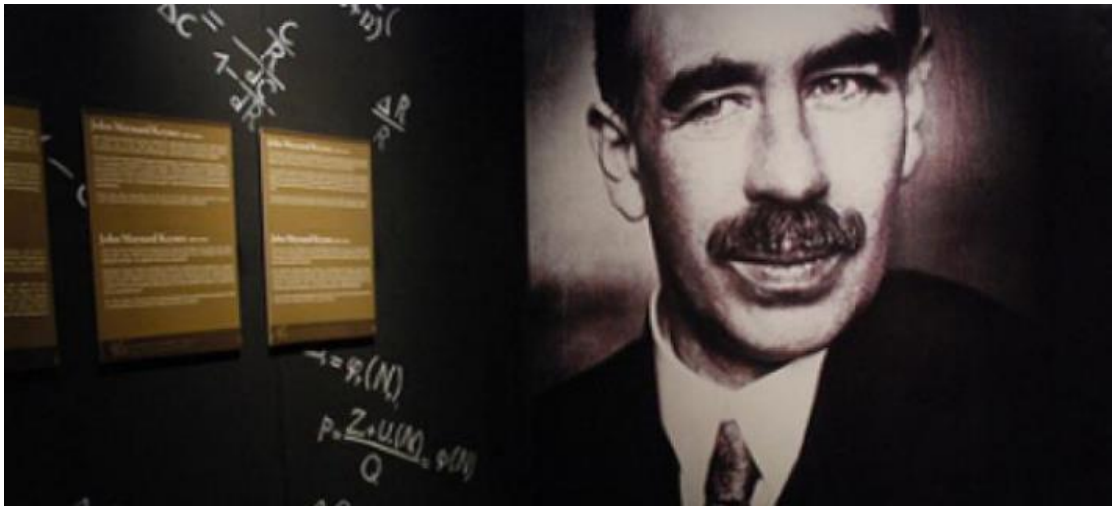

Ο Τζων Μέυναρντ Κέυνς ήταν Αγγλος βαρώνος και πέθανε το 1946.

Οικονομολόγος, μαθηματικός, καθηγητής πανεπιστημίου, συγγραφέας και ανώτατος κρατικός υπάλληλος. Δημιούργησε, με τα έργα του και τους οπαδούς του, τη λεγόμενη κεϋνσιανή σχολή στην οικονομική επιστήμη.

Ο Κέυνς και ο Μίλτον Φρίντμαν ήταν δύο από τους πιο σημαντικούς οικονομολόγους του 20ού αιώνα.